

Республика Татарстан Старо-Имянское сельское поселение Сармановского муниципального района

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Имән авыл жирлеге

KAPAP
13.05.2020

KAPAP
№149

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районнының «Иске Имән авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турында нигезләмәне яңа редакциядә раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 06 октябрендәге Федераль закон нигезендә. 131-ФЗ номерлы «Россия Федерацииндә жирле үзидаре оештыруның гомуми принциплары турында», «Иске Имән авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 32 статьясы нигезендә Иске Имән авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Иске Имән авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне күшүмтә нигезендә яңа редакциядә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Имән авыл жирлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2012 елның 12 апрелендәге 5 номерлы Иске Имән авыл жирлеге Советы карарын, 2019 елның 20 сентябрендәге 126 номерлы «Иске Имән авыл жирлеге советы карарына үзгәрешләр керту турында» 2012 елның 12 апрелендәге 5 номерлы «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Имән авыл жирлегендә бюджет процессы турында» нигезләмәне үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

ТР Сарман муниципаль району
Иске Имэн авыл жирлеге
Совет Рэисе

Р.А.Исламова

2. Poсcна феjepaнacce 6oжkeтja萍и kepemehape kraccnifnkaunjaу, Poсcна фejepaнacce 6oжkeтja萍и priphaphi kraccnifnkaunjaу, Poсcна фejepaнacce 6oжkeтja萍и priphaphi kraccnifnkaunjaу, Poсcна

1. Kupjek 6oжkeтji萍и te3y ham vty, 6oжkeт xncabji萍и te3y Poсcна фejepaнacce 6oжkeтji萍и kraccnifnkaunjaу ramjea amppija.

3. cratja. Bhoжkeт kraccnifnkaunjaу

(xajpika жntkepejepe) tne.

kyemahaa coh 10 kenhе je cohra kajmija pecmн gactipin priapipira
2. Kupjek Cobeti萍и 6oжkeтji萍и kapap yctabta 6oжkeтji萍и telpnita kyi
paeumeheje 3uame haм pacjaha.

1. Abpi kupjek 6oжkeтji萍и haм shpih Ytajieue typhihjari萍и xncan Ncke Mne arbi
kupjek myhunumajib Geepamjele Cobetihpih (ajra tra6a - Kupjek Cobeti萍и) kapapi
kupjek 6oжkeтji萍и typhihjari萍и haм pacjaha.

2. cratja. Kupjek 6oжkeтihpih xokyri萍и fopmacbi

kyjihapija.

2. Ejere Hnrejiajewje kytihapija topah temnijap haм tenuhehaje arje
turkuephy, 6oжkeт xncabji萍и, tpiukbi kapayhi haм pacjayhi gntjein.

6oжkeтihpih Ytajieue, shpih Ytajieue tukuepen topyhi, 6oжkeт xncabji萍и, tpiukbi
hntejapeh haм taptngoh (ajra tra6a - Kupjek 6oжkeтji萍и) gntjein, Kupjek
hnpattarbi phnach ejpiba (hnpattarbi phnach ejpiba haм ujiah opbia) te3y haм kapay
sunjhah, Ncke Mne arbi kupjek myhunumajib Geepamjele 6oжkeтji萍и hntejie
ujiyan yr Poсcна фejepaнacce 6oжkeт 3akohnapiphin gauka hopmaja萍и hntejie
Pecny6ijnaka萍i 3akohni萍i, Ncke Mne arbi kupjek myhunumajib Geepamjele Yctabbi,
kupjek Ynjapе typhihjaa 2004 ejhpih 28 niojehjaa 45-TP3 homepjai Татапчар
06 oktajopehjaa 131-Ф3 homepjai фejepaнacce 3akon, «Татапчар Pecny6ijnaka萍i hntejie
romymn upnhunumajib typhihjaa» Poсcна фejepaнacce 6oжkeт rojekbi, 2003 ejhpih
1. Ejere Hnrejiajewje «Poсcна фejepaнacce 6oжkeт Ynjapе oemtpiYhpi

1. cratja. Bhoжkeт npouecchiphin xokyri萍и hntejie

I. Gyjek. Iomyн hntejiajewje

Tatapchар Pecny6ijnaka萍i Capmah myhunumajib panohbi Ncke Mne arbi kupjek
myhunumajib Geepamjeleha 6oжkeт npouecchiphin typhihjaa hntejiajewje

Федерациясе бюджет системасы бюджетлары өчен бердәм булып тора.

3. Бюджет керемнәренең баш администраторларының исемлеге һәм кодлары жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр исемлеге, чыгымнарның ведомство структурасы составында, жирлек советы карары белән билгеләнә.

Бюджетның максатчан статьялары һәм чыгымнары төрләре исемлеге һәм кодлары чыгымнарның ведомство структурасы составында жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән яисә билгеләнгән тәртиптә раслана

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары һәм төрләре исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганды, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

4 статья. Бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Жирлектәге бюджет процессы Россия Федерациясенең бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып тора:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) жирлек бюджеты үтәлеше;
- 4) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә тоту;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) муниципаль берәмлек башлыгы;
- 2) жирлек Советы;
- 3) Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет);

4) Иске Имән авыл жирлекенең Ревизия комиссиясе (алга таба-Ревизия комиссиясе);

- 5) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр;
- 6) бюджет керемнәре баш администраторлары, администраторлары;
- 7) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары, администраторлары;
- 8) бюджет акчаларын алучылар.

2. Муниципаль берәмлек башлыгы Иске Имән авыл жирлеге (алга таба -жирлек)муниципаль берәмлекенең бюджет, салым һәм бурыч сәясәтен билгели

3. Жирлек советы:

- 1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый;
- 2) жирлекнең үсеш планнарын һәм программаларын кабул итә, аларның үтәлеше турында отчетлар раслый;
- 3) жирлек бюджеты чыгымнарының муниципаль минималь социаль стандартларын һәм башка нормативларын раслый;
- 4) жирле салымнар һәм жыемнар кертә, алар буенча ставкалар күләмен билгели һәм салымнар һәм жыемнар турындагы законнарда билгеләнгән хокуклар чикләрендә аларны түләү буенча ташламалар бирә;
- 5) бурыч алулар максатлары, формалары, суммалары турында каарлар кабул итә;
- 6) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә тота;
- 7) заказларны урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары, жирлек уставы һәм жирлекнең башка муниципаль хокукий актлары нигезендә муниципаль заказны формалаштыру, урнаштыруны тәэммин итү, үтәү һәм үтәлешен контролльдә тоту тәртибен билгели;
- 8) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен һәм шартларын билгели;
- 9) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә тотучы органнарның хокукий статусын формалаштыра һәм билгели;
- 10) үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы депутатларның, жирле үзидарәнен сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларының, муниципаль хезмәткәрләрнең, муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;
- 11) башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра

1) Башкарма комитет житәкчесе:

- а) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджеты үтәлешен, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен жыюны тәэммин итә;
- б) жирлек Советы раславына жирлек бюджеты турындагы каар проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны тәкъдим итә;
- в) Башкарма комитетның финанс ресурслары белән эш итә;
- г) Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты үтәлеше өчен жаваплы;
- д) жирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар жәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын бирү турында шартнамәләр төзи;
- е) жирлек Советына жирлекнең социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәлеше турындагы хисапларны раслау турында

жирлек Советы каарлары проектларын билгеләнгән тәртиптә көртә;

ж) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

з) Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге бюджеты алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны бетерү тәртибен билгели;

и) Башкарма комитет тарафыннан финанс тикшерүе формаларын һәм тәртибен билгели;

к) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2) Башкарма комитет:

а) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджеты үтәлешен гамәлгә ашыра;

б) жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзи һәм төгәлләштерә;

в) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

г) жирлек бюджеты проектын һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзу өчен кирәkle материалларны баш бүлүчеләр, алар белән эш итүчеләр һәм алучылардан ала;

е) принципалның финанс торышына анализ ясый;

ж) муниципаль бурыч кенәгәсен алып баруны гамәлгә ашыра;

з) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет акчалары белән операцияләре, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларының акчалары белән, шулай ук бюджет кредитларын, бюджет инвестицияләрен һәм муниципаль гарантияләрне алучыларның бюджет акчаларын бүлеп бири, алу, максатчан файдалану һәм кире кайтару шартларын үтәүне финанс контролен гамәлгә ашыра;

1) жирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

к) жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;

л) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алучылардан жирлек бюджеты акчаларын файдалану турында хисапларны һәм әлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйле башка мәгълүматларны билгеләнгән формалар буенча бириүне таләп итү хокукина ия;

м) кредит оешмаларыннан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында мәгълүмат ала;

н) бюджет процессының тиешенчә үтәлмәве турында кисәтүләр чыгара.

о) үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

п) бюджет йөкләмәләре лимитын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар өчен билгели;

р) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибен билгели;

1) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе, Сарман муниципаль районның Финанс-бюджет палатасы белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара

хезмэttэшлекне гамэлгэ ашыра;

т) жирлекнең социаль-икътисади үсешенә агымдагы анализ ясый;

у) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләүдә катнаша;

ф) жирлекнең жыелма финанс балансын фаразлауда катнаша;

х) адреслы инвестицион программаны төзүдә катнаша;

ц) капитал төзелеш өчен акча бүлеп бирү буенча тәкъдимнәр кертә;

ч) банк гарантиясенең ышанычлылыгын (ликвидлылыгын) бәяләү тәртибен, юридик зат йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итү ысулы буларак бирелә торган поручительстволарны билгели;

ш) субсидияләрнең максатчан кулланылышын контролльдә тотуны тәэммин итә

щ) Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы, башка муниципаль хокукий актлар, шулай ук әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамэлгэ ашыра.

5. Ревизия комиссиясе:

1) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә tota;

2) жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерли;

3) жирлек бюджеты проектына, озак сроклы максатчан программаларга һәм бюджет мөнәсәбәтләре өлкәндә муниципаль хокукий актларга экспертиза үткәрә;

4) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамэлгэ ашыра.

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәэммин итә;

2) үз карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

3) расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бара;

4) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра, бүджет ассигнованиеләрен нигезли;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның

ведомство буйсынуындағы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль беремнәр төзи һәм раслый;

10) субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм билгеләнгән башка субсидияләр алучыларның үтәлешен контролдә тотуны тәэмин итә

11) үз эшчәнлеге өлкәсендә ведомство финанс контролен оештыра һәм гамәлгә ашыра;

12) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын формалаштыра;

13) муниципаль берәмлек исеменнән аңа буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча жавап бирә;

14) судта муниципаль берәмлек исеменнән муниципаль берәмлек дәгъвалары буенча жавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарының вазыйфай затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән закона яки башка хокукый актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зиянны каплау турында;

б) аның акчалата йөкләмәләрен үтәу өчен үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгендә аның казна учреждениесе булып торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгендә тапшырыла торган бюджет йөкләмәләре;

в) Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектына, муниципаль берәмлеккә башка дәгъвалар буенча, алар буенча Федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә федераль бюджет, Россия Федерациясе субъекты бюджеты, муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи орган тәкъдим итә.

15) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм (яки) бүлүчеләр буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындағы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

- 1) жирлек бюджеты керемнәре администраторлары исемлеген төзи;
- 2) жирлек бюджеты проектын һәм (яки) урта сроклы финанс планын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;
- 3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;
- 4) жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;
- 5) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9. Бюджет керемнәре администраторы:

- 1) исәп-хисапның дөреслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;
- 2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;
- 3) бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә бирә;
- 4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;
- 5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;
- 6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне түләү өчен кирәкле мәгълүматны, билгеләнгән тәртип нигезендә, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт мәгълүмат системасына бирә;
- 7) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

- 1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынуучы администраторлары исемлеген төзи;
- 2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнэрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;
- 3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэммин итә;
- 4) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынундагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;
- 5) үз эшчәнлеге өлкәсендә ведомство финанс контролен оештыра һәм гамәлгә ашыра;
- 6) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

- 1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнэрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;
- 2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнен тулылыгын һәм үз вакытында керүен контролъдә тота;
- 3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керүне һәм бюджеттан түләүләрне тәэммин итә;
- 4) бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;
- 5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында булган бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;
- 6) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

12. Бюджет акчаларын алучы:

- 1) бюджет сметасын төзи һәм башкара;
- 2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
- 3) үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэммин итә;
- 4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 5) бюджет исәбен алыш бара яисә килешү нигезендә әлеге вәкаләтне башка

муниципаль учреждениегэ (үзэклэштерелгэн бухгалтериягэ) тапшира;

6) бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын баш бүлүчегэ (бүлүчегэ) тиешле бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшира;

7) Россия Федерациисе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6 статья. Казна учреждениеләренең хокукий хәле үзенчәлекләре

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациисе законнарында башкача билгеләнмәгән булса, бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы карамагында тора.

Бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагындағы бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән үзара хезмәттәшлеге нигезендә гамәлгә ашырыла

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс яғыннан тәэммин итү җирлек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Казна учреждениесе, бары тик аның гамәлгә кую документында каралган булса гына, керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр җирлек бюджетына керә.

4. Казна учреждениесе аңа туры китереп ачылган шәхси счетлар аша бюджет чаралары белән операцияләр башкара

5. Казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары хисабына үтәлергә тиешле муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне төзү һәм түләү казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, әгәр башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль берәмlek исеменнән башкарыла

Казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр төзегендә әлеге өлеш таләпләрен бозу аларны казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы дәгъвасы буенча суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын алучы буларак казна учреждениесенә, бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак, казна учреждениесе тарафыннан төзелгән муниципаль контрактлардан, башка килешүләрдән килеп чыга торган бюджет йөкләмәләренең элек житкерелгән лимитларын киметкән очракта, казна учреждениесе Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациисе законнары нигезендә муниципаль контрактларның, башка килешүләрнең бәясе һәм

(яки) күләме буенча яна шартлар урнаштыруны тәэмин итәргә тиеш.

Муниципаль контрактның, башка килешүнең яғы казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контрактның, башка килешүнең шартларын үзгәртүгә турыдан-туры бәйле фактта тотылган зыянны гына каплауны таләп итәргә хокуклы.

7. Казна учреждениесенә аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен житкөрелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгендә, мондый йөкләмәләр буенча муниципаль берәмлек исеменән тиешле казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы җавап бирә.

8. Казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм җавап бирүче буларак мәстәкыйль чыгыш ясый.

9. Казна учреждениесе башкарма документта курсәтелгән акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен тәэмин итә

10. Казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле кәгазыләр алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

11. Әлеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

7 статья. Финанс контролен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары

1. Финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар булып тора;

1) жирлек Советы;

2) Ревизия комиссиясе;

3) Башкарма комитет;

4) бюджет акчаларын баш бүлүче;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы;

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы.

2. Авыл жирлек Советы башкара:

1) аывыл жирлек бюджеты турында жирлек Советы Каары проектын һәм бюджет - финанс өлкәсендә жирлек Советының башка каарлары проектларын тикшерү һәм раслау барышында алдан тикшерү;

2) ағымдагы контроль-жирлек бюджеты турындагы каарның аерым мәсьәләләрен тикшерү барышында;

3) киләсе контроль - жирлек бюджеты үтәлеше турындагы отчетларны карау һәм раслау барышында.

3. Ревизия комиссиясе финанс контролен тормышка ашыра нигезендэ

4. Башкарма комитет тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыру формалары һәм тәртибе билгеләнә

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр бюджет акчаларын дөрес, максатчан, нәтижәле файдалануны тәэмин итү өлешендә ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын бирүчеләр (алучылар) артыннан финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр субсидияләр, субвенцияләрне аларны алучылар тарафыннан күрсәтелгән акчаларны биргәндә билгеләнгән шартлар һәм максатлар нигезендә куллануны тикшереп торалар.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр ведомство карамагындағы бюджет акчаларын һәм муниципаль унитар предприятиеләрне тикшерергә хокуклы.

6. Бюджет керемнәренең баш администраторлары керемнәр белән идәрә итү функцияләрен гамәлгә ашыру буенча бюджет керемнәре администраторлары тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары ведомство буйсынуында булган администраторлар тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын каплау буенча бюджеттан касса түләүләрен гамәлгә ашыруны финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары ведомство буйсынуындағы бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларына тикшерүләр үткәрергә хокуклы.

8 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына салымнар һәм жыемнар турындағы Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә торган түбәндәгә жирле салымнардан салым керемнәре күчерелә:

- 1) жир салымы-норматив буенча 100 процент;
- 2) физик затлар мөлкәтенә салым - норматив буенча 100 процент.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шулай ук Россия Федерациясенең бюджет законнары нигезендә региональ салымнардан салым керемнәре күчерелә.

58 статьяның 1 пункты нигезендә жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан салым керемнәре күчерелә

4. Жирле бюджетларның салым булмаган керемнәре 41, 42, 46 һәм 62 статьялар нигезендә формалаша

5. Жирлек советы каары белән жирле салымнар кертелә, алар буенча салым ставкалары билгеләнә һәм жирлек Советына салымнар һәм жыемнар туринда Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар кысаларында жирле салымнар буенча салым ташламалары бирелә.

6. Жирлек Советының жирле салымнар туриндагы каарларга, жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кергән бюджет керемнәрен үзгәртүгә китерә торган каарларына үзгәрешләр керту туриндагы каары жирлек советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты туринда каар проекти кертелгәнчегә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул итelerгә тиеш.

7. Авыл жирлеге Советының жирле салымнар туриндагы каарына агымдагы финанс елы дәвамында үз көченә керүне күздә тоткан үзгәрешләр керту бары тик агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты туриндагы каарга тиешле үзгәрешләр кертелгән очракта гына рөхсәт ителә.

8. Жирлек Советының Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларның керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган жирлек Советы каарын жирлек Советына кертелгән көннән соң кабул итегән салымнар һәм жыемнар туриндагы каарына үзгәрешләр керүне күздә тоткан каарларында жирлек Советының күрсәтелгән каарларының үз көченә керүе туринда чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча нигезләмәләр булырга тиеш.

9 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару), шул исәптән муниципаль

ихтыяжлар өчен товарлар китерүгө, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгө муниципаль контрактлар өчен түләүгө ассигнованиеләр;

- 2) халыкны социаль тәэмин итү;
- 3) муниципаль учреждениеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;
- 4) юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргө, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргө субсидияләр бирү;
- 5) бюджетара трансфертлар бирү;
- 6) халыкара хокук субъектларына түләүләр, взнослар, түләүсез күчерүләр бирү;
- 7) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;
- 8) жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зиянны каплау турында муниципаль берәмлеккә карата дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгө (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә:

- 1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча да;
- 2) физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгө (эшләр башкаруга) бәйле норматив чыгымнарны каплауга субсидияләр бирүне дә кертеп, бюджет һәм автоном учреждениеләргө субсидияләр бирү;
- 3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгө (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр бирү;
- 4) муниципаль милек объектларына (муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш) бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;
- 5) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү максатларында.

4. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

курсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын һәм (яки) қуләмен (эттәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

муниципаль биремнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнең үтәлеше турындағы хисапка карата таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгө муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

тиешле хезмәтләрне қулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик

затларның категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтүләр өчен туләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), әгәр Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган булса, яисә күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкарга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзегендә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзегендә кулланыла.

6. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкарга) муниципаль бурыч чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты расланган очракта (бюджет проектын төзегендә төгәлләштерергә мөмкин булган очракта) бер елга кадәр, Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә.

Муниципаль бирем бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төзелә.

7. Муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс яғыннан тәэмин итү жирлек бюджеты акчалары исәбеннән Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү үз эченә ала:

1) казна учреждениеләре хезмәткәрләренең хезмәт өчен туләү, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләренең, башка категория хезмәткәрләренең акчалата кереме (акчалата бүләк, эш хакы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

2) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар белән тәэмин итү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен туләү;

3) Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

4) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

9. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкарга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алышынан алуда тиеш.

Муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алышынан торган товарларның, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача исеме; тәэминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урнашуы; сатып алу бәясе һәм датасы булырга тиеш.

10. Жирлек Советының бюджет турындагы карагында бюджеттан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән тәртипне раслаганчы, тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) яисә алучыларга житкерү рөхсәт ителми.

Әлеге өлештә күрсәтелгән шартларның үтәлешен контролльдә тоту бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан башкарыла.

11. Халыкны социаль тәэмим итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә яисә гражданнарга социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмим итү гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

12. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшмәкәрләргә, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны яисә алышмаган керемнәрне каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә - жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган башкарма комитет каарларында кааралган очракларда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирүне жайга салучы муниципаль хокукий актлар билгеләнергә тиеш:

- 1) субсидияләр алу хокукина ия юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийләри һәм категорияләре;
- 2) субсидияләр бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе;
- 3) аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта субсидияләрне кире кайтару тәртибе.

13. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) белән бәйле норматив чыгымнарны каплауга субсидияләр карала.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе башкарма комитет карапы белән билгеләнә.

14. Жирлек Советы карапында жирлек бюджеты турындагы каарда муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм бирү тәртибе Башкарма комитет карапы белән билгеләнә.

15. Муниципаль милекнең капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре муниципаль учреждениеләрнең һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең төп чарапарына капитал салулар рәвешендә озак сроклы максатчан программалар, шулай ук Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары нигезендә яисә Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрнең каарлары белән карала.

Муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турында каарлар Башкарма комитет тарафыннан кабул ителә.

Хужалык алыш бару хокукина нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү муниципаль унитар предприятиенең устав фондын

дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләре турындағы законнарда билгеләнгән тәртиптә арттыруға кiterә.

Оператив идарә итү хокуқына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә итү хокуқында булган төп чарапарның, муниципаль унитар предприятиенен, автоном һәм бюджет учреждениесенә бәясен тиешле күләмдә арттыруға кiterә.

Әлеге өлешнен дүртенче абзацында курсәтелгән бюджет инвестиацияләрен бирү башкарма комитет карары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Төп акчаларга капитал салу рәвешендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Жирлек бюджеты турында һәм (яисә) жыелма бюджет язмасында муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләрен чагылдыру тәртибе Башкарма комитетның муниципаль хокукий акты белән билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбеннән финанслашу гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектлары нигезендә һәр инвестиция проекты һәм ача туры килә торган чыгымнарның ведомство структурасы составында жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү нигезендә гамәлгә ашырыла

10 статья. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.
2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советы һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.
3. Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты турындағы карап белән билгеләнә һәм курсәтелгән карап белән расланган чыгымнарның гомуми күләменен өч процентыннан артмаска тиеш.
4. Жирлек бюджеты составында карап белән Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитетның муниципаль хокукий

актлары нигезендә файдаланыла.

5. Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану тәртибе башкарма комитет каары белән билгеләнә.

6. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап бюджет үтәлеше турында квартал саен һәм еллык хисапларга күшүп бирелә.

11 статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүлеп бири җисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә б'оджет ассигнованиеләрен арттыру, тиешле бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындагы каарга кертү шарты белән җисә агымдагы финанс елында, жирлек бюджетына өстәмә түләүләрнең тиешле чыганаклары булганда һәм (җисә) жирлек бюджеты чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда, жирлек Советы каарына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

12 статья. Муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре нәтиҗәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча муниципаль берәмлек (муниципаль берәмлек исеменнән) шартнамәләр (килешүләр) төзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

3) муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан муниципаль берәмлек исеменнән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Муниципаль берәмлекнең әлеге статьяның 1 өлешендәге беренче һәм оченче пунктларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә үтәлә.

Әлеге статьяның 1 өлешендәге икенче пунктында күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, жирле бюджетларга бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә жирле бюджетларга 140 статьяда каралган тәртиптә үтәлә.

3. Жирле үзидарә органнары, таләпләрне үтәп, дайми нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи депутатларның, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларының, муниципаль хезмәткәрләренең, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мөстәкыйль билгели.

4. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимиите органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясенән төшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

5. Муниципаль берәмлекнәң чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә алыш барыла.

13 статья . Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек советы каары белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләмнәнең 10 проценттан артмаска тиеш.

Жирлек советы каары белән муниципаль берәмлек милкендәге акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән кергән керемнәр кытлыгын финанслау чыганаклары составында жирлек советы каары белән расланган һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар киму очрагында, жирлек бюджеты кытлыгы әлеге өлештә билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар күләме кимергә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән бюджет дефициты әлеге статьяның 2 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

14 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

1. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

1) номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль

кыйммәтле кәгазъләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны туләүгә жибәрелгән акчалар арасында аерма;

2) муниципаль берәмlek тарафыннан кредит оешмаларының Россия Федерациясе валютасындагы жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

3) Россия Федерациясе валютасында муниципаль берәмlek тарафыннан жирлек бюджетына һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

4) тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

5) жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары.

2. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары составы билгеләнә

3. Агымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының калган өлеше жирлек Советы карары белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга юнәлдерелергә мөмкин.

15 статья. Муниципаль бурыч

1. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йөкләмәләренен әлеге статьяда билгеләнгән төрләре буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре төркемлегеннән тора.

2. Муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазъләр;

2) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) муниципаль берәмlek тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләргә;

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

7) әлеге кодекс гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

2. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазъләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) муниципаль берәмlek тарафыннан алынган кредитлар буенча төп бурыч

куләме;

- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) муниципаль берәмлекнең түләнмәгән бурыч йөкләмәләренең бүтән (күрсәтелгәннәрдән тыш) күләме.

Муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) hәм озак сроклы (биш елдан алыш 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

3. Муниципаль бурыч белән идарә итү Башкарма комитет тарафыннан муниципаль хоқукий актлар нигезендә башкарыла.

4. Муниципаль бурыч йөкләмәләрен исәпкә алу hәм теркәү жирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсендә башкарыла.

Муниципаль бурыч кенәгәсен алыш бару башкарма комитетның финанс органы тарафыннан башкарыла.

5. Муниципаль берәмлек, әгәр әлеге йөкләмәләр муниципаль берәмлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы hәм башка муниципаль берәмлекләренең бурыч йөкләмәләре буенча жавап бирми.

6. Муниципаль бурычның ин чик күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең hәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллык күләмennәn артмаска тиеш.

7. Жирлек советы каары белән чираттагы финанс елыннан hәм план чорының hәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның ин югары чиге билгеләнә, ул муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген күрсәтеп исәп-хисап күрсәткеченнәn тора.

8. Чираттагы финанс елында hәм план чорында жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән расланган чираттагы финанс елында hәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнарының ин чик күләме, хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап күрсәткечләре буенча, жирлек бюджеты чыгымнары күләменең 15 процентыннан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системаһы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннәn гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмennәn тыш.

9. Чираттагы финанс елына hәм план чорының hәр елына жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән, әлеге статьяның 8 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәп, муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме билгеләнә.

10. Муниципаль берәмлекнең Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм курсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп житү (һөжүм итү турында белешмәләр алу) дәрәҗәсে буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

11. Элеге статьяның 10 өлешендә курсәтелгән сроклар үткәннән соң, Башкарма комитетның муниципаль бурычтан Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру турында карары чыгарыла.

12. Муниципаль бурычны исәптән төшерү Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

13. Элеге статьяның 10-12 өлешләренең гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

16 статья Муниципаль бурыч алулар гамәлгә ашыру

1. Муниципаль бурыч алуларны (алга таба - бурыч алулар) гамәлгә ашыру хокукуы Башкарма комитетка бирелә.

2. Россия Федерациясе субъектының эчке Дәүләт бурыч алулары һәм муниципаль эчке бурыч алулар Россия Федерациясе субъекты бюджеты һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау, шулай ук Россия Федерациясе субъектының һәм муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында Россия Федерациясе субъекты бюджеты һәм жирле бюджет счетларында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе субъектының эчке һәм тышкы бурыч алулары программалары чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә) һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирле бюджет турында тиешле финанс елына расланган муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән, әлеге Кодексның 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, артмаска тиеш.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына)

муниципаль эчке бурыч алулар программы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча (чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән тора.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең бурыч алулар программы чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карага күшымта булып тора.

17 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе

1. Алгы финанс елына һәм план чорының яисә муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) һәм план чорының һәр елында Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиттенең югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан Россия Федерациясе субъектының эчке һәм тышкы бурычының югары чикләре, муниципаль эчке бурыч турындагы закон (карап) белән билгеләнгән тиешенчә Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан билгеләнә.

18 статья . Муниципаль гарантияләрне бирү

1. Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге исеменнән гарантияләр жирлек Советының бюджет турындагы каарында күрсәтелгән муниципаль гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә Башкарма комитет тарафыннан бирелә.

2. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яки башка килешүдән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

3. Россия Федерациясе субъектының финанс органы, муниципаль берәмлекнең финанс органы бирелгән гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципалларны тулысынча йә өченче затлар тарафыннан үтәү, принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә тулы қуләмдә яисә принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә туктатылу, гарантияләр белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләренең яисә принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә, шулай ук муниципаль гарантияләрдә билгеләнгән башка очракларда муниципаль бурычны киметүне исәпкә алып бара.

4. Россия Федерациясе дәүләт гарантияләре, Россия Федерациясе субъектының дәүләт гарантияләре, Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр программы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия

Федерациясе дәүләт гарантияләре, Россия Федерациисе субъектының дәүләт гарантияләре, Россия Федерациисе субъектының дәүләт гарантияләре, Россия Федерациисе валютасындағы муниципаль гарантияләр исемлегеннән тора:

- 1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен курсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);
- 2) гарантияләрнең гомуми күләме;
- 3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуки булу (булмау);
- 4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

Россия Федерациисе дәүләт гарантиясе Россия Федерациисе дәүләт гарантиясе белән тәэммин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

Күрсәтелгән гарантияләр Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр программы составында расланган очракта гына гамәлгә ашырылырга тиеш.

Россия Федерациисе валютасындағы муниципаль гарантияләр программы жирлек бюджеты турындағы каарата күшымта булып тора.

2 бүлек. Жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау

19 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төzelә.

2. Жирлек бюджеты проекты өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төzelә һәм раслана.

Әгәр жирлек бюджеты проекты чираттагы финанс елына төzelә һәм раслана икән, Башкарма комитет уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

3. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

4. Жирлек бюджеты проекты халық алдында тыңлауларда жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә фикер алышырга тиеш. Халық алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча тәкъдимнәр эшләнә, алар нигезендә Башкарма комитетның финанс органы жирлек бюджеты проектын эшләп бетерә.

20 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәkle белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында Башкарма комитетның финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хакимиятенең башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәkle белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргэ нигезләнә:

  - 1) Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасында;
  - 2) Татарстан Республикасы Президенты юлламасы;
  - 3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;
  - 4) бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре.

21 статья. Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өчөлгө эшләнә.
2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы ел саен Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә эшләнә.
3. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.
4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразына аңлатма язында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Жирлек бюджеты проектын төзү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

22 статья. Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең уртacha вакытка финанс планы

1. Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең уртacha сроклы финанс планы ел саен Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән нигезләмәләрне үтәп, ел саен эшләнә һәм раслана.

Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең уртacha сроклы финанс планы күрсәткечләре һәм жирлек бюджеты проектының төп күрсәткечләре бер-берсенә туры килергә тиеш.

2. Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең расланган уртacha вакытка исәпләнгән финанс планы түбәндәге параметрларны үз эченә алырга тиеш:

  - 1) жирлек бюджеты керемнәренең һәм чыгымнарының фаразланыла торган

гомуми күләме;

2) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр буенча бюджет ассигнованиеләре күләмнәре (бүлекчәләр, максатчан статьялар һәм чыгымнар классификациясе чыгымнары төрләре);

3) бюджет кытлыгы (профицит);

4) Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның ин югары чиге.

Башкарма комитет тарафыннан Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлекенән уртacha сроклы финанс планының өстәмә күрсәткечләрен раслау каралырга мөмкин.

3. Муниципаль берәмлекнең уртacha сроклы финанс планы күрсәткечләре индикатив характерга ия һәм чираттагы финанс елына һәм план чорына Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлекенән уртacha сроклы финанс планын эшләгендә һәм раслаганда үзгәртелергә мөмкин.

4. Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлекенән уртacha сроклы финанс планы план чорына күрсәтелгән план параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елына параметрлар өстәү юлы белән эшләнә.

5. Иске Имән авыл жирлеге муниципаль берәмлекенән уртacha сроклы финанс планы проектина аңлатма язында урта сроклы финанс планы параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны, планлаштырылган үзгәрешләрнең сәбәпләрен күрсәтеп, элек хупланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

23 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру финанс органы билгели торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль задание, шулай ук аның хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында үтәлешен исәпкә альп гамәлгә ашырыла.

24 Статья. Озак вакытлы максатчан программалар

1. Жирлек бюджеты акчалары хисабына тормышка ашырыла торган озак вакытлы максатчан программалар (ядәмче программалар) Башкарма комитет карагы белән раслана.

Озак сроклы максатчан программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Озак сроклы максатчан программаларны эшләү турында каарлар кабул итү, шулай ук аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

2. Озак сроклы максатчан программаларны (ярдәмче программаларны) гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме, башкарма комитетның хокукий акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр программасы (ярдәмче программасы) буенча бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында жирлек бюджеты турында каар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финанснырга тәкъдим ителә торган озак сроклы максатчан программалар Башкарма комитет каары белән жирлек бюджеты турындагы каар проекты кертелгәнчегә кадәр бер айдан да соңга калмычка расланырга тиеш.

3. Һәр озак сроклы максатчан программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Озак сроклы максатчан программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

Озак сроклы максатчан программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет житәкчесе тарафыннан жирлек бюджеты турындагы каар проекты кертелгәнчегә кадәр бер айдан да соңга калмычка, чираттагы финанс елыннан башлап программаны тормышка ашыруга бюджет ассигнованиеләрен қыскарту яки аны вакытыннан алда туктату турында каар кабул итelerгә мөмкин.

Элеге каар кабул ителгән очракта һәм жирлек бюджетында муниципаль контрактлар программаларын үтәү йөзеннән төзелгән муниципаль контрактлар булганда, муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре карала.

25 статья. Ведомство максатчан программалары

1. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре кааралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

26 статья. Муниципаль юл фонdlары

1. Муниципаль юл фонды акчалары жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын проектлауга, төзүгә, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга һәм карап тотуга, шулай ук күп фатирлы йортларның ишегалды территорияләрен, жирлектәге күпфатирлы йортларның ишегалды территорияләренә керү юлларын капиталь ремонтлауга һәм ремонтлауга юнәлтелә.

2. Муниципаль юл фонды акчаларыннан файдалану жирлек советы каары белән расланган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә, бюджет акчаларының нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге принципыннан чыгып башкарыла.

Агымдагы финанс елында файдаланылмы торган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре чираттагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә.

3. Муниципаль юл фондын формалаштыру һәм куллану тәртибе жирлек Советы каары белән билгеләнә.

27 статья. Жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләр составы

1. Жирлек Советының бюджет турыйнда каарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (процифит) керә.

2. Бюджет турында каар белән билгеләнә:

1) бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

3) чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнарның ведомство структурасында бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары һәм чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

4) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бүджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

5) Чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

6) Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарның гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә, план чорының икенче елына бюджет чыгымнарның гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә;

7) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары 96 статьяда билгеләнгән

8) Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр

елына) килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге;

9) жирлек бюджетының билгеләнгән башка күрсәткечләре

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирлек Советының бюджет турыйнdagы каары проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәрту һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәрту жирлек Советы каарлары нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәрту расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту яисә ведомство структурасына бюджет ассигнованиеләрен өстәмә максатчан стальялар һәм (яисә) тиешле бюджет чыгымнары төрләре буенча керту юлы белән гәмәлгә ашырыла.

3 бүлек. Жирлек бюджетын карау һәм раслау

28 статья. Жирлек советының авыл жирлеге Советы каравына авыл жирлеге бюджеты турыйнdagы каары проектын керту

1. Жирлек советының авыл жирлеге бюджеты турыйнdagы каары проекты Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советы каарлары белән билгеләнгән срокларда, ләкин агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмычча, тубәндәге документлар һәм материаллар белән бер үк вакытта авыл жирлеге Советы каравына кертелә:

- 1) Бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- 2) агымдагы финанс елының узган чорында социаль-икътисадый үсешнең якынча йомгаклары һәм агымдагы финанс елында көтелүче социаль-икътисадый үсеш нәтижәләре;
- 3) социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- 4) урта сроклы финанс планы проекты;
- 5) бюджет проектына анлатма язуы;
- 6) Чираттагы финанс елы азагына (чираттагы финанс елы азагына һәм план чорының һәр елы азагына) муниципаль бурычның иң югары чиге;
- 7) Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль эчке бурыч алулар программы проекты);
- 8) Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль гарантияләр программалары проектлары;
- 9) агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;
- 10) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата жирлек Советы тарафыннан тәкъдим ителгән, күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары, Башкарма

комитетның финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта, тапшырыла;

- 11) озак вакытлы максатчан программалар исемлеге;
- 12) башка документлар һәм материаллар.

29 статья. Жирлек бюджеты турында карап проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карап проектын жирлек Советы каравына керткәннән соң ике эш көне эчендә муниципаль берәмлек Башлыгы аны жирлек Советының бюджет буенча дайми комиссиясенә (алга таба-Комиссия) жибәрә .

2. Жирлек Советы комиссиясе әлеге проект алғаннан соң өч эш көне эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

3. Муниципаль берәмлек Башлыгы, жирлек Советы комиссиясе бәяләмәсе нигезендә, жирлек Советы каравына жирлек бюджеты турындагы карап проектын кабул итү яки аны эшләп бетерү өчен Башкарма комитетка кире кайтару турында карап кабул итә.

4. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты барлык кирәkle документлар һәм материаллар белән Башкарма комитет тарафыннан эшләп бетерергә алынганнан соң биш эш көне эчендә жирлек Советына тәкъдим ителергә тиеш.

5. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты, жирлек Советына кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә, искәрмәләр һәм тәкъдимнәр керту өчен, шулай ук бәяләмә әзерләү өчен ревизия комиссиясенә муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан жибәрелә.

6. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты авыл жирлеге Советы тарафыннан чираттан тыш тәртиптә карау календарена кертелә.

7. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты буенча гариза язу хокукуна һәм аны жирлек Советында карау барышында Башкарма комитет житәкчесе, яисә алар вәкаләт биргән вазыйфаи затлар ия.

8. Жирлек Советы комиссияләре жирлек бюджеты турында карап проектын карыйлар һәм аның буенча бәяләмәләр, төзәтмәләр һәм тәкъдимнәр әзерлиләр.

9. Жирлек бюджеты турындагы карап проектын карау нәтиҗәләре буенча жирлек Советы комиссиясе бәяләмәләр, төзәтмәләр һәм рекомендацияләр Икътисадый сәясәт һәм бюджет комиссиясенә жибәрәләр.

10. Алынган бәяләмәләр нигезендә авыл жирлеге Советының Икътисадый

сәясәт һәм бюджет буенча комиссиясе жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы, жирлек бюджеты турындағы карар проекты буенча гомумиләштерелгән бәяләмә әзерли.

11. Жирлек бюджеты чыгымнарының аерым юнәлешләрен арттыруны күздә тоткан төзәтмәләрдә башка юнәлешләр буенча финанслауны киметү яисә өстәмә керем чыганагын күрсәту буенча тәкъдимнәр булырга тиеш.

12. Жирлек бюджетының чыгым өлешенә төзәтмәләрне караганда, башта чыгымнарны киметүне күздә тоткан төзәтмәләр карала һәм раслана, ә аннары жирлек бюджетының чыгым өлешен арттыруны күздә тоткан төзәтмәләр карала һәм раслана.

13. Кабул ителгән төзәтмәләр буенча чыгымнар суммасы арткан очракта, жирлек бюджеты чыгымнарының расланган құләме арткан очракта, төзәтмәләр буенча рейтинглы тавыш бириү үткәрелә яисә үзара бәйле төзәтмәләр пакеты раслана.

14. Икътисадый сәясәт һәм бюджет буенча комиссиянең гомумиләштерелгән бәяләмәссе нигезендә Башкарма комитет жирлек Советына карау өчен жирлек бюджеты турында карар проектын эшләп бетерә һәм кертә.

15. Жирлек Советы утырышында жирлек бюджеты турындағы карар проектын караганда, жирлек Советы Башкарма комитет житәкчесенең докладын, икътисади сәясәт һәм бюджет буенча комиссия рәисенең өстәмә докладын тыңлый һәм комиссия бюджеты проектын раслау турында карар кабул итә.

16. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындағы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

Жирлек советының чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карары белән әлеге Нигезләмәнең 27 статьясы нигезендә күрсәткечләр һәм характеристикалар расланган булырга тиеш.

17. Эгәр жирлек Советының авыл жирлеге бюджеты турындағы карары агымдағы финанс елы башыннан үз көченә көрмәгән булса:

1) Башкарма комитетның финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш булучегә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникенче өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган құләмдә житкерергә хокуклы;

2) жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр жирлек Советының хисап финанс елына бюджеты турында карары белән билгеләнгән құләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

3) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына

бюджетара трансфертлар бүлү һәм бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

18. Эгәр жирлек Советының авыл жирлеге бюджеты турындагы каары агымдагы финанс елы башыннан соң үз көченә керә һәм әлеге каар үз көченә кергән көнгә кадәр бюджет үтәлеше әлеге статьяның 17 һәм 18 өлешләре нигезендә гамәлгә ашырыла икән, күрсәтелгән каар үз көченә кергән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет авыл жирлеге Советының бюджет белән вакытлыча идарә итү чорында бюджет күрсәткечләрен төгәлләштерә торган каарына үзгәрешләр керту турында каар проектын жирлек Советына карауга һәм раслауга тапшыра.

Әлеге каар проекты авыл жирлеге Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм раслана.

4 бүлек. Жирлек бюджеты үтәлеше

30 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Жирлек бюджетын үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

31 статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү, алыш бару, раслау һәм аңа үзгәрешләр керту тәртибе Башкарма комитетның финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы жирлек Советы каарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советының бюджет турындагы каарына үзгәрешләр керту турында каар кабул ителгән очракта, Башкарма комитетның финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

3. Бюджет үтәлеше барышында жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре, жирлек бюджеты турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, Башкарма комитетның финанс органы житәкчесе каарлары нигезендә, жирлек бюджеты турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, жирле бюджет язмасы күрсәткечләре үзгәртелегә мөмкин

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын баш булучеләргә житкерелә.

5. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

32 статья. Касса планы

1. Башкарма комитет касса планын төзү һәм алыш бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченең, бюджет керемнәренең баш администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының касса планын төзү һәм алыш бару өчен кирәkle белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

2. Касса планын төзү һәм алыш бару башкарма комитетның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

33 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеши

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеши нигезендә башкарыла

34 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеши

1. Башкарма комитет таләпләрне үтәү белән билгеләнә

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә тота:

- 1) Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- 2) акчалата йөкләмәләрне раслау;
- 3) Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләр төзү юлы белән яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындагы күрсәтмәләр (алга таба - күрсәтмә) һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәkle башка документлар нигезендә, шулай ук оператив-эзләү чараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында катнашучыларга карата куркынычсызылык чараларын үтәүгә бәйле очракларда, күрсәтмәләр нигезендә, бюджет акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

35 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алыш бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, Башкарма

комитет тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы һәм Башкарма комитет тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре чираттагы финанс елы башланганчы ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

3. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рөхсәт ителми.

36 статья. Жирлек бюджетының бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча үтәлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирлек бюджеты үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә баш администратор, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы тарафыннан Башкарма комитетының финанс органы билгеләгән тәртиптә башкарыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

37 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Агымдагы финанс елында бюджет үтәлеше буенча операцияләрне тәмамлау Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә башкарыла

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның ин чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

38 статья. Авыл жирлеге Советының агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каарына үзгәрешләр керту

1. Башкарма комитет жирлек Советының агымдагы финанс елына һәм план чорына әлеге каарны хокукый җайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча жирлек бюджеты турындағы каарына үзгәрешләр керту хакында каар проектын эшли һәм жирлек Советына тәкъдим итә.

Күрсәтелгән каар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

- 1) агымдагы финанс елында социаль-икътисадый үсешнең көтелгән нәтижәләре һәм план чорында социаль-икътисадый үсешнең төгәлләштерелгән фаразы;
- 2) агымдагы финанс елының узган хисап чорында жирлек бюджеты үтәлеше турында белешмәләр;
- 3) агымдагы финанс елында жирлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;
- 4) агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарына тәкъдим итә торган үзгәрешләрне нигезләп анлатма языу.

2. План чорында жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләме арткан очракта, күрсәтелгән арту түбәндәгеләргә карый:

- 1) Чираттагы финанс елына һәм план чорында жирлек бюджеты дефицит белән расланган очракта, жирлек бюджеты кытлыгын киметү;
- 2) шартлы рәвештә расланган чыгымнарны тиешле арттыру.

План чорында жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләме кимегән очракта, шартлы рәвештә расланган чыгымнар күләме тиешле киметелергә тиеш.

5 бүлек. Бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

39 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет хисаплылығын бюджет исәбе нигезләре билгеләнә

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының баш администраторлары) ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә жыелма

бюджет хисаплылыгын төзи.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары жыелма бюджет хисаплылыгын ул билгеләгән срокларда Башкарма комитетның финанс органына тапшыралар.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчаларының баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә Башкарма комитетның финанс органы тарафыннан төзелә һәм Башкарма комитет житәкчесенә тапшырыла.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора. Бюджет үтәлеши турындагы хисап квартал саен була.

4. Агымдагы финанс елның беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтәлеши турындагы хисап Башкарма комитет житәкчесе тарафыннан раслана һәм жирлек советына жибәрелә.

Жирлек бюджеты үтәлеши турында еллык отчетлар жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

40 статья. Жирлек бюджеты үтәлеши турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтәлеши турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеши турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеши турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

3. Ревизия комиссиясенә тышкы тикшерү өчен Башкарма комитет тарафыннан кертелде.

4. Башкарма комитет, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтәлеши турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтәлеши турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротка башкарыла.

5. Бюджет үтәлеши турындагы еллык хисапка бәяләмә, бер үк вакытта Башкарма комитетка жибәрелгән Ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Советына тапшырыла.

41 статья. Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтәлеши турында еллык хисапны

тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәлеши турындағы еллық хисап авыл жирлеге Советы каары белән раслана.

2. Жирлек бюджеты үтәлеши турында еллық хисап белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафынан жирлек Советының бюджет үтәлеши турында каар проекты, резерв фонды ассигнованиеләренең үтәлеши турында хисап тапшырыла;

жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары турында хисап, эчке бурыч торышы турында хисап һәм бюджет законнары нигезендә башка хисап.

3. Жирлек Советы Ревизия комиссиясе бәяләмәсен алғаннан соң жирлек бюджеты үтәлеши турындағы хисапны карый.

Бюджет үтәлеши турындағы еллық хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы Бюджет үтәлеши турындағы каарны раслау яисә кире кагу турында каар кабул итә.

Жирлек Советы тарафынан бюджет үтәлеши турындағы каар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтәлеши турындағы еллық хисап авыл жирлеге Советына агымдағы елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

42 статья. Жирлек бюджеты үтәлеши турында жирлек Советы каары

1. Жирлек Советы каары белән, бюджет кытлыгы (профицит) күрсәгелеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтәлеши турында хисап раслана.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеши турындағы кааррага аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;

2) Бюджет керемнәренә карай торган дәүләт идарәсе секторының керем төрләре, төркемчәләрнең кодлары, операцияләр классификациясе буенча бюджет керемнәре;

3) тиешле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

6) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларына карай торган җәүләт

идаресе секторының операцияләре классификациясенең бюджетлар кытлыктарын финанслау чыганаклары төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы карап белән шулай ук жирлек бюджеты үтәлеше турында карап кабул итү өчен жирлек Советы карапы белән билгеләнгән башка курсәткечләр дә раслана.